

Nr 56.

Af friherre Gyllenstierna, om åvägbringande af utredning m. m.
i fråga om upprättande af en ny odlingslånefond för
hela riket.

Jordfrågan är utan gensägelse en af de viktigaste samhällsfrågor, som inom den närmaste tiden vänta sin lösning.

I samband med denna bör frågan om frambringande af ökad afkastning från jorden äfven blifva föremål för statsmakternas åtgöranden.

Det gäller härvidlag nämligen icke allenast arbetskraft utan äfven tillhandahållande af rörelsekapital.

Att staten bör träda hjälpande emellan vid odlingsföretag är fastslaget ända sedan år 1883 genom inrättande af odlingslånefonden. Denna jämte senare tillkomna mindre anslag i samma syfte äro emellertid endast afsedda för vattenafledningsföretag och bära således ej fullt skäl för namnet och äro dessutom genom bestämmelserna för deras användande svåråtkomliga för mindre odlingsföretag och därför ej tillräckligt anlidade.

Det är erkänt att flertalet af våra jordbruk, äfven de s. k. mindre, innehålla för stora arealer för att med det kapital, som står ägarne till buds, kunna uppdrivas till största möjliga produktion. Man arbetar på att stycka jorden men förbiser det naturligaste sättet, som är att förhjälpa ägaren till att genom ökad odling kunna bereda bergning från egendomen äfven åt sina barn och vid öfverlämnandet kunna uppdelas på dessa.

Då jag nu, med hänvisning till motiveringen för min motion i samma syfte år 1909 nr 54, ånyo bringar frågan på tal, beror detta på att, med den sammansättning, som landstingen nu fått, där redan framkommit framställning om bidrag till nyodlingar, hvilket bevisar hur stor vikt och hur stora förhoppningar man sätter härpå.

Men framförallt vågar jag återkomma med förslaget, då Riksdagen nu äger ett jordbruksutskott, som bättre än ett tillfälligt utskott torde kunna beakta jordbrukarnes kraf på statsmakternas kraftiga bistånd till ordnande

af sina kreditförhållanden. Sättet för lånens förmedling torde emellertid böra allsidigt utredas, där frågan i hela sin vidd bör beaktas, nämligen hur tillhandahålla billigt kapital för att göra jorden bärande genom odling, utdikning eller skogsskötsel, och får jag med anledning därpå hemställa:

att Riksdagen ville besluta att i underdånig skrifvelse anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes efter vederbörlig utredning framlägga förslag till bestämmelser om upprättande af en ny odlingslånefond för hela riket samt om afsättande af nödiga medel till en dylik fond.

Stockholm den 26 januari 1911.

J. Gyllenstierna.

Nr 57.

Af herr Pers, om åstadkommande af utredning m. m. i fråga om ändrade bestämmelser rörande utarrendering af de till Strömsholms hingstdepå anslagna egendomar.

Strömsholms stuteri, numera Strömsholms hingstdepå, har af ålder för sina utgiftsbehof åtnjutit förmånen af disposition öfver åtskillig kronomark inom Köpings, Kungs-Barkarö, Kung Karls, Torpa, Arboga, Rytterns och Kolbäcks socknar i Västmanlands län. Arealen af denna jord utgör, förutom egendomen Strömsvik på 260 har, 2,204 har, hvaraf 1,306 har åker, 393 har äng, 111 har sjöslag, 393 har skog, tomter, backar och impedimenter med ett taxeringsvärde, Strömsvik inräknadt, af 854,900 kr. Närmare detaljupplysningar härom inhämtas i närslutna bilaga.